

**П Р А В И Л Н И К
О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ
НА РАДУ**

На основу члана 14. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Сл.гласник РС" бр. 101/05 и 91/2015), а у вези са чланом 80. Закона о раду ("Сл.гласник РС" бр. 24/05, 61/05,54/09,32/13,75/14,13/17-одлука УС,113/17,95/18-аутентично тумачење), и члана 119. став 1. тачка 1) Закона о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“, број: бр. 88/17, 27/18-др. закони, 10/19,6/20 и 129/21), (у даљем тексту: Закон) и члана 76. став 1. тачка 1) Статута, Школски одбор Основне школе „Михаило Баковић“ у Сељашници на седници одржаној дана 06.06. 2022. године, донео је следећи

П Р А В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

И Основне одредбе

Члан 1.

Овим Правилником, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и прописима донетим на основу Закона, уређује се спровођење безбедности и здравља на раду запослених у ОШ МИХАИЛО БАКОВИЋ СЕЉАШНИЦА ПРИЈЕПОЉЕ (у даљем тексту: Установа) као и других лица која учествују у радним процесима или се затекну у радној околини Установа, у циљу стварања безбедних услова рада којима се штити живот и здравље запослених и њихова радна способност, ради спречавања повреда на раду, професионалних обољења и других обољења у вези са радом.

Члан 2.

Установа је дужно да у свом раду и обављању делатности као и пословању уопште, предузима одговарајуће мере безбедности и здравља на раду запослених на радном месту и у радној околини.

Члан 3.

У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле Установа или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима нису могле избећи, Установа није одговорно у смислу закона који регулише безбедност и здравље на раду.

Члан 4.

Овим Правилником уређују се нарочито следећа питања из области безбедности и здравља на раду и то:

1. Организовање послова безбедности и здравља на раду;
2. Права, обавезе и одговорности запослених;
3. Права, обавезе и одговорности запослених у обезбеђивању и спровођењу мера безбедности и здравља на раду;
4. Примена предходних мера безбедности и здравља на раду;
5. Посебна заштита жена, омладине и инвалида;
6. Одржавање средстава рада;
7. Коришћење и одржавање средстава личне заштите запослених;
8. Прегледи и испитивања оруђа за рад, електроинсталација, постројења и радне средине;
9. Утврђивање радних места са посебним условима рада;

10. Оспособљавање запослених из материје безбедности и здравља на раду и провера стеченог знања;
11. Утврђивање повреда радних обавеза и других повреда радне дисциплине;
12. Предузимање мера у случају повреде на раду запослених;
13. Евиденција из области безбедности и здравља на раду;
14. Обавезе према инспекцији рада;
15. Случајеви и начин провере запослених под утицајем алкохола и других средстава зависности;
16. Представник запослених за безбедност и здравље на раду;
17. Стручни испит и издавање лиценци;
18. Прелазне и завршне одредбе.

Члан 5.

Одредбе овог Правилника примењују се на све запослене који су стекли својство запосленог у *Установи*, без обзира на време трајања рада, као и на сва друга лица која се по било ком основу налазе на раду у *Установи*, (лица ангажована по уговору о делу, привремени и поврени полови, ученици и студенти на пракси и сл.).

III Организовање послова безбедности и здравља на раду - надлежност и овлашћења

Члан 6.

Заштита здравља, безбедност лица на раду и спречавање професионалних обољења у *Установи* спроводи се применом савремених техничких, организационих, здравствених, образовних и других мера неопходних за стварање безбедних услова рада.

Члан 7.

Вршење стручних послова безбедности и здравља на раду организују се у сардњи са лиценцираним предузећем за обављање послова безбедности и здравља на раду на основу уговора (у даљем тексту: Одговорно лице за безбедност и здравља на раду).

Лице за безбедност и здравље на раду је дужно да континуирано усавршава знања у области безбедности и здравља на раду .

Члан 8.

Одговорно лице за спровођење мера безбедности и здравља на раду дужно је да обилази радна места и проверава да ли су обезбеђене мере безбедности и здравља на раду које се односе на:

1. употребу исправних оруђа за рад са обавезним упуством за безбедан рад и њихово одржавање.
2. периодичне прегледе и испитивања прописаних оруђа за рад, електричних инсталација, инсталација флуида и средстава и опреме личне заштите, као и периодична испитивања хемијских, физичких и биолошких штетности, осветљености и микроклиме у радним и помоћим просторијама у *Установи*
3. распоређивање запослених на радна места у складу са лекарским извештајима о здравственом стању;

4. обезбеђивања исправних средстава и опреме личне заштите и њихово коришћење и одржавање на прописан начин; . обуставу рада када утврди непосредну опасност по живот и здравље запослених или забрану коришћења неисправног оруђа за рад, средстава и опреме личне заштите и обавештава о обустави рада непосредног руководиоца;

7. примену прописаних мера за побољшање услова рада на радном месту са повећаним ризицима.

Поред наведеног врши и следеће послове безбедности и здравља на раду:

- прати и проучава законске прописе из области безбедности и здравља на раду и утврђује стање заштите на раду,
- стара се о спровођењу и контролише примену свих мера и прописа о безбедности и здрављу на раду,
- саставља план и програм мера која се односе на безбедност и здравље на раду,
- предлаже отклањање недостатака на објектима и средствима рада и оруђима за рад,
- стара се о исправности средстава и опреме личне заштите, њихово коришћење и одржавање, као и побољшању услова на радном месту;
- води евиденције лекарских прегледа запослених са посебним условима рада и сарађује са одређеним стручним организацијама из области медицине рада,
- врши квалитативни пријем оруђа за рад и средстава личне заштите;
- обезбеђује периодичне прегледе и испитивања оруђа за рад и радне средине;
- обезбеђује и учествује у оспособљавању запослених за безбедан рад, утврђује узроке и изворе повређивања запослених, попуњава пријаву о повреди на раду на предвиђеном обрасцу и врши пријаву повреде на раду код надлежне инспекције,
- стара се о пружању прве помоћи у случају повреде на раду запослених и предузима мере за хоспитализацију повређеног и пружање адекватне медицинске услуге,
- води прописану евиденцију из области безбедности и здравља на раду,
- врши и друге послове у складу са Законом и актима који регулишу материју безбедности и здравља на раду.

Члан 9.

У зависности од утврђеног стања по питању безбедности и здравља на раду, у оквиру свог рада, одговорно лице за безбедност и здравље на раду у складу са Законом овлашћено је да:

- забрани рад запосленом који се не придржава прописаних превентивних мера безбедности и здравља на раду, не користи средства личне заштите или одбија да поступи по нормама и упутствима за безбедан рад,
- наложи отклањање недостатака у случају када нису обезбеђене прописане мере заштите на раду,
- забрани рад у случају када утврди непосредну опасност по живот и здравље запосленог,
- забрани коришћење неисправног оруђа за рад, средства и опреме личне заштите,
- предузме мере против лица која не поступе по налогу у напред наведеним алинејама.

IIII Права, обавезе и одговорности запослених

Члан 10.

Запослени у радном односу у Установи и друга лица која се по било ком основу налазе и обављају послове у Установи, дужни су да се придржавају мера заштите на раду, одредаба овог Правилника, законских прописа и других упустава донетих у циљу спровођења безбедности и здравља на раду. Сви запослени у Установи имају право на безбедност и здравље на раду које остварује у складу са Законом и овим Правилником.

Члан 11.

Запослени је обавезан да своје послове врши са пуном пажњом ради безбедности свог живота и здравља, као и живота и здравља осталих запослених у Установи. Запослени је дужан да се стара о спровођењу и унапређивању заштите на раду, да се служи свим средствима заштите на раду, да их максимално користи, да пажљиво рукује са њима и да их одржава у исправном стању, као и да непосредном руководиоцу и лицу одговорном за безбедност и здравље на раду одмах пријави запажене недостатке на личним заштитним средствима и заштитној опреми, машинама, апаратима и уређајима који би могли да им угрозе живот и здравље.

Члан 12.

У спровођењу безбедности и здравља на раду сви запослени у Установи имају следеће обавезе:

- да се пре почетка рада упознају са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на којима су распоређени;
- да обавезно користе прописана средства и опрему за личну заштиту на раду за послове које обављају;
- да се пре распоређивања на посао оспособе из области безбедности и здравља на раду, и да се подвргне провери оспособљености за безбедан рад,
- да у току рада стално употпуњава и усавршава своја знања из области безбедности и здравља на раду,
- да пре почетка рада на одређеном радном месту обави предходни лекарски преглед и да се подвргне контроли здравственог стања у предвиђеним роковима ако је то за то радно место предвиђено,
- да пре почетка рада обавезно провере исправност средстава за рад и личних заштитних средстава и одмах пријави уочене недостатке, кварове или друге појаве које би могле да угрозе безбедност запосленог на раду,
- да послове обављају са пуном пажњом ради безбедности свог живота и здравља као и живота и здравља осталих запослених,
- да се придржавају прописаних мера безбедности и здравља на раду;
- да поступају и раде по технолошком поступку и датим упутствима,
- да наменски користе средства личне заштите и да их одржавају у исправном стању,
- да сваку повреду на раду одмах пријаве непосредном руководиоцу,
- да се стара о обезбеђењу заштите сваког запосленог и да учествује у пружању прве помоћи и спасавању у случају несреће на раду.

Члан 13.

Запослени је дужан да се упозна са прописима и мерама безбедности и здравља на раду, пре него што отпочне да обавља радне задатке у Установи. Запослени коме при раду прети непосредна опасност по живот, због тога што нису спроведене мере заштите на раду има право да одбије да ради на тим пословима, односно радним задацима, док се не спроведу прописане

мере безбедности и здравља на раду, а за то време запослени може бити распоређен на друге послове који одговарају његовој стручној спреми и другим радним способностима.

Члан 14.

Ако запослени одбије да ради из разлога наведених у члану 12.овог Правилника, а сматра се да поступак запосленог није основан, одговорни у Установи имају право да се обрате надлежном органу инспекције рада ради испитивања и утврђивања чињеничног стања.

Члан 15.

На машинама,оруђима за рад, транспортним средствима, апаратима и другим уређајима могу радити и руковати само запослени који су обучени и задужени да раде на њима, а на основу датог упутства за рад. Запослени који су задужени са машинама, оруђима за рад, транспортним средствима и другим уређајима, обавезни су да се старају о њиховој исправности и да приликом рада употребљавају одговарајућа средства техничке и личне заштите на начин како је то одређено одговарајућим мерама безбедности на раду.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје прикључене на средствима за рад.

Члан 16.

Запосленим и другим лицима који се по било ком основу налазе на раду у Установи, ако су под утацајем алкохола и под дејством наркотика забрањен је приступ у радне и помоћне просторије или задржавање у радним просторијама Установа.

Члан 17.

Запослени је дужан да по истеку радног времена и престанка рада, место рада остави чисто и уредно, да оруђа за рад и алате са којима је радио остави у исправном стању, а у случају да оруђа за рад и алат не може да остави у исправном стању, дужан је да одмах обавести непосредног руководиоца.

Члан 18.

У обезбеђивању заштите на раду запослени има право:

- на оспособљавање из материје безбедности и здравља на раду,
- на контролу здравственог стања,
- на услове рада који обезбеђују његов физички интегритет, здравље и личну сигурност на раду,
- да користи средства рада која су у складу са прописаним мерама,
- да користи исправна средства личне заштите,
- да предложи спровођење контроле услова рада и стања безбедности и здравља на раду,
- да стално употпуњава и усавршава своја знања из области безбедности и здравља на раду,
- да одбије да ради кад сматра да му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису примењене мере безбедности и здравља на раду,
- да одбије да ради на оруђима за рад на механизовани погон на којем нису постављене прописане заштитне направе.

ИВ Права обавезе и одговорности у обезбеђивању и спровођењу мера безбедности и здравља на раду

Члан 19.

Послодавац је дужан да предузима одговарајуће мере заштите здравља и безбедности запослених као и да спречава настанак професионалних обољења и то:

- да организује послове безбедности и здравља на раду,
- да смањује ризике у процесу рада од механичког повређивања, опасног дејства електричне струје, штетних материја, експлозија, пожара и слично,
- да прилагођава рад запосленим, нарочито у погледу конципирања радног места, избора опреме и оруђа за рад, као и метода рада, ради ублажавања једноличности у процесу рада,
- да спроводи мере превенције у технологији, организацији рада и радним условима,
- да даје одговарајућа упутства запосленим,
- да цени здравствено стање запослених и њихову безбедност на раду,
- да обучава запослене за безбедан рад,
- да предузима одговарајуће мере, да се само запосленима који имају одговарајућа упутства дозвољава приступ у зони опасности.

Члан 20.

Директор Установа у складу са својим правима и обавезама, стара се о спровођењу и унапређивању безбедности и здравља на раду и у том циљу:

- доноси планове и програме мера заштите на раду и стара се о њиховом спровођењу,
- одобрава финансијска средства за извршење плана и програма мера безбедности и здравља на раду,
- разматра стање повреда на раду, професионалних обољења и услова рада,
- доноси мере за отклањање уочених недостатака и неправилности,
- разматра извештаје које подноси надлежни орган инспекције рада и други органи о стању заштите на раду и доноси одлуке у складу са захтевима и препорукама тих органа,
- врши анализу стања безбедности и здравља на раду,
- предузима мере за покретање поступка у случају повреде радне обавезе због непридржавања мера безбедности и здравља на раду,
- на првој седници после насталог смртог удеса на раду или тешке повреде разматра узроке несреће и предузима одговарајуће мере ради отклањања истих.
- утврди начин оспособљавања и едукације запослених који обављају послове безбедности и здравља на раду;

Члан 21.

Сарадник на одређеним пословима у техничком сектору су одговорани за спровођење и унапређење мера безбедности и здравља на раду, а посебно су обавезни да:

- утврде начин спровођења и примене интерних мера безбедности и здравља на раду због боље безбедности запослених и спречавање професионалних обољења и повреда на раду;
- учествују у изради програма о оспособљавању запослених за безбедан и здрав рад;
- учествују у изради акта о процени ризика за сва радна места у радној околини;
- организују унапређење техничке заштите у складу са развојем технологије у циљу смањења повреда на раду и професионалних обољења;
- распореде запослене на место рада на коме су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- утврде начин провере и одговарајуће мере контроле запослених ради њиховог удаљивања са радног места уколико су под утицајем алкохола или других средстава зависности;
- обезбеде запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду.

Члан 22.

Непосредни руководиоци (шеф производње, и одржавања и сл.) одговорни су за спровођење безбедности и здравља на раду у организационој целини којом руководе и у том делу нарочито су дужни:

- да пре почетка рада утврде исправност средстава рада и средстава личне заштите,
 - да не дозволе запосленом рад на неисправном средству рада,
 - да учествују у прегледима средстава рада, када се ови врше у циљу утврђивања исправности и примењености мера заштите, сагласно одредбама овог Правилника и посебног упуства,
 - да обезбеде несметано извршење периодичних прегледа и испитивања оруђа за рад и радне средине,
 - да предузимају мере за отклањање недостатака, који би могли угрожити безбедност на раду,
 - да обезбеде коришћење средстава личне заштите на свим радним местима за која су прописана,
 - да не дозволе рад запосленом без средстава личне заштите,
 - да врше практично оспособљавање запосленом из области безбедности и здравља на раду и упознавање са опасностима и штетностима посла који ће обављати,
 - да обезбеде одсуствовање запосленог са рада када овај обавља периодични или систематски лекарски преглед,
 - да забрани рад запосленом који се не придржава прописаних мера безбедности на раду, не користи средства личне заштите или одбија да поступи по упуству за безбедан рад,
 - да удаље са рада запосленог који је под утицајем алкохола или других средстава зависности,
 - да обавесте одговорно лице за безбедност и здравље на раду о свакој повреди на раду,
 - да при свакој повреди на раду организују пружање прве помоћи, и обавештава одговорно лица за безбедност и здравље на раду,
 - да предузимају и друге мере и радње и циљу безбедног рада запослено
- В Примена предходних мера заштите на раду**

Члан 23.

Примена предходних мера безбедности и здравља на раду у Установи обезбеђује се при:

- изради и реализацији инвестиционо -техничке документације за радне и помоћне просторије,
- набавци и реконструкцији апарата, машина и опреме (у даљем тексту оруђе за рад), набавци опасних материја, и
- набавци средстава и опреме личне заштите.

Члан 24.

У оквиру предходних мера безбедности на раду Установа је нарочито дужано:

- да обезбеди израду и реализацију инвестиционо-техничке документације у складу са Законом и техничким прописима,
- да врши набавку само оних оруђа за рад, опасних материја и средстава личне заштите на раду на којима је примена мера заштите на раду на прописан начин потврђена,
- да у поступку квалитативног пријема нових оруђа за рад обезбеди преглед са аспекта безбедности и здравља на раду.

Спровођење предходних мера безбедности и здравља на раду из става 1.овог члана обезбеђује одговорно лице безбедности и здравља на раду.

ВИ Превентивне мере

Члан 25.

Установа је дужно да донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини, којим ће утврдити могуће врсте опасности и штетности на радном месту у радној околини, на основу којих ће се извршити процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог. У случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада, Установа је дужно да измени акт о процени ризика.

Члан 26.

Послодавац је дужан да у пословним просторијама истакне на видно место знак забране пушења у складу са Законом.

Члан 27.

На видном и лако приступачном месту у радним просторијама постављају се ормарићи са прописаним санитетским средствима за пружање прве помоћи. Одговорно лице за безбедност и здравље на раду стара се о набавци и руковању санитетским материјалом.

Члан 29.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду, Установа до доношења одговарајућих прописа, примењује опште признате мере којима се осигурава безбедност и здравље запослених. Опште познатом мером, у смислу става 1. овог члана, сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

Радна места са посебним ризицима

Члан 30.

Критеријуми на основу којих се утврђују радна места са посебним ризицима утврђени су посебним прописима.

Члан 31.

Радна места са посебним ризицима утврђују се на основу Акта о процени ризика.

Члан 32.

Директор је дужан да донесе акт о процени ризика за сва радна места у радној околини, као и да утврди начин и мере за њихово отклањање.

Акт о процени ризика мора бити заснован на детаљном сагледавању свих технолошких и радних процеса и свих послова које обавља запослени и других услова рада на радном месту, средстава и опреме за личну заштиту запослених, препознавању и утврђивању свих опасности и штетности.

Акт о процени ризика нарочито мора бити заснован на резултатима предходних испитивања-мерења: радне околине, опреме и оруђа за рад, испитивања опасности (механичких у вези са карактеристикама радног места и коришћењем електричне енергије) и штетности које настају или се појављују у процесу рада (хемијских, физичких, биолошких, микроклиматских у погледу осветљености или климатских), штетности које проистичу из психичких и психофизичких напора, штетности које су везане за технолошки процес и организацију рада и

других штетности у радном процесу при обављању послова и радних задатака одређених правилником, извршеним од стране правних лица са лиценцом у складу са прописима.

Члан 33.

Запослени може обављати послове са повећаним ризиком ако испуњава следеће услове:

- 1) да има прописану стручну спрему
- 2) да испуњава посебне здравствене услове за рад на пословима са повећаним ризиком
- 3) да је предходно оспособљен за безбедан и здрав рад
- 4) да није млађи од 18 година
- 5) да није инвалид рада

Члан 34.

Запослена жена за време трудноће и мајка са дететом до три године, не може да ради на пословима са повећаним ризиком без њеног пристанка.

Послодавац не може запослену жену распоредити да обавља послове са повећаним ризиком који би могли да јој угрозе остваривање материнства.

Члан 35.

Запослени који обављају послове са повећаним ризиком, запослени са инвалидитетом или телесним оштећењем, професионално оболели, као и запослени који обављају послове на којима у складу са актом о процени ризика постоји могућност професионалног обољења, имају право на коришћење одмора за превенцију радне инвалидности, рехабилитацију и превентивну рекреацију у бањским и климатским лечилиштима према упутству медицине рада.

Општим актом се утврђује начин остваривања права из става 1. овог члана.

ВИИ Посебна заштита жена, инвалида и млађих од 18 година

Члан 36.

Жене, омладина и особе са инвалидитетом имају право на посебну заштиту на раду, у складу са Законом.

Превентивне мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих, запослене жене за време трудноће и запослене која доји дете прописана су од стране надлежних министарстава.

У Установи рад жена је забрањен на следећим пословима:

- рад на преношењу, утовару и истовару терета преко 15 кг. тежине,
- рад на другим пословима који штетно или са повећаним ризиком могу да утичу на здравље жене.

Запослени млађи од 18 година, запослени између навршених 18 и 21 година живота имају право на заштиту омладине у складу са Законом.

Послодавац се посебно стара о остварењу одговарајућих услова за рад ових запослених.

Члан 37.

Трудницама и мајкама са децом коју доје, као и запосленом млађем од 18 година живота, забрањен је ноћни рад, у времену од 22 до 06 часова наредног дана и рад дужи од пуног радног времена, осим ако се запослени сагласи.

Запосленом коме је због инвалидности, надлежни здравствени орган, према преосталој радној способности одредио радно време краће од пуног радног времена, тако одређено радно време не може се повећавати.

Запосленом који је због смањене здравствене или радне способности, професионалном рехабилитацијом оспособљен за обављање одређених послова, Послодавац ће обезбедити радне задатке, односно послове за које је професионалном рехабилитацијом оспособљен, ако такви послови постоје у Установи.

Члан 38.

Лице за безбедност и здравље на раду подноси Одбору за безбедност и здравље на раду годишњи извештај о условима рада, жена, омладине и инвалида.

ВИИИ Одржавање средстава рада

Члан 39.

Под средствима за рад у смислу овог Правилника подразумевају се: - објекти намењени за рад са припадајућим радним просторијама, електро и другим инсталацијама, опремом и уређајима, помоћним просторијама и њиховим инсталацијама, помоћни објекти који се привремено користе за рад и кретање запослених, и - оруђа за рад.

У Установи се користе средства рада из става 1, овог члана, само ако су у складу са одговарајућим прописима безбедности на раду, стандардима и техничким нормативима и ако се редовно одржавају у исправном стању, односно у таквом стању које неће представљати опасност по живот и штетност по здравље запослених.

Члан 40.

У циљу благовременог уочавања недостатака на средствима рада Установа обезбеђује периодичне прегледе. Преглед уређаја, оруђа за рад и електро и других инсталација врши се у току коришћења на начин и у роковима дефинисаним Законом и прописима.

Члан 41.

Све радне и помоћне просторије у Установи морају бити, према врсти послова, довољно осветљене природном и вештачком светлошћу према одређеним стандардима и периодично испитане у законом предвиђеним роковима.

Члан 42.

Зидови, преграде, таванице и други конструктивни елементи радних просторија морају бити обојени светлим бојама.

Члан 43.

Подови радних просторија морају бити чврсти, равни, израђени од таквог материјала да се могу лако очистити и по потреби опрати. У радним просторијама где се ради са водом и где се вода разлива, подови морају бити од непропустљивог материјала.

Члан 44.

Температура, влажност и кретање ваздуха у радним просторијама морају бити усаглашени са прописаним вредностима за радне просторије и периодично испитивани у законом предвиђеним роковима.

Члан 45.

У радним просторијама мора се обезбедити природна или вештачка вентилација, према важећим прописима. Ове просторије се морају периодично испитивати уколико се у њима јављају гасови, пара, прашина и другештетности.

ИХ Коришћење и одржавање средстава и личне заштите запослених

Члан 46.

Сва лична заштитна средства и опрема коју користе запослени Установа морају у свему да одговарају важећим прописима и стандардима заштите на раду. Радна места за која се обезбеђују средства личне заштите, врста и рок трајања дефинишу се посебним табеларним прегледом.

Члан 47.

На коришћење се могу дати само она средства и опрема личне заштите која одговарају прописима заштите на раду, стандардима или техничким нормативима и која се редовно одржавају у исправном стању. О одржавању средстава личне заштите, њиховој замени и набавци, стара се одговорно лице за послове безбедности и здравља на раду и сами запослени који су задужени са тим средствима и опремом.

Члан 48.

Уколико пре истека рока односно века трајања дође до таквог оштећења личне заштитне опреме или средства да се више не може наменски користити и употребљавати, запосленом ће се и пре истека века трајања дати ново средство и опрема.

Х Прегледи и испитивања оруђа за рад, електроинсталација, постројења и радне средине

Члан 49.

У оквиру повремених прегледа и испитивања средстава рада, Установа обезбеђује по потреби периодичне прегледе и испитивања прописаних оруђа за рад, електро инсталација и услова радне средине, који се врше од стране овлашћеног предузећа у циљу утврђивања испуњености прописаних мера безбедности и здравља на раду.

Члан 50.

Од средстава за рад и уређаја у Установи, периодично се прегледају:

- електрични уређаји и инсталације и
- вентили сигурности на котловима.

Стручни налаз и извештај о извршеном прегледу и испитивању средстава за рад и уређаја издаје правно лице које испуњава услове сходно одредбама Закона о безбедности и здравља на раду за обављање послова прегледа и испитивања.

Одржавање средстава за рад и уређаја за рад и уређаја у Установи врше запослени који њима рукују у складу са упуством за руковање и одржавање и овлашћена лица ван предузећа ако се ради о електричним инсталацијама.

Евиденцију о одржавању средстава за рад и уређаја у Установи врши лице задужено за безбедност и здравље на раду.

Прегледи и испитивања оруђа за рад

Члан 51.

Прегледи и испитивања оруђа за рад врше се:

- за нова оруђа, пре прве употребе односно пре њиховог пуштања у рад, ако за иста, од произвођача или продавца, нису обезбеђени докази о безбедности и исправности оруђа,
- после премештања на другу локацију, а пре коришћења у случају хаварије, реконструкције, а пре поновног коришћења, као и у случајевима повреда са тежим последицама.

Члан 52.

Рачунари, машине, уређаји, алати и друга средства рада морају бити распоређена према важећим прописима, тако да се руковање са њима обезбеђује потпуна сигурност. Оруђа за рад могу се користити само наменски и од стране лица која су за то обучена. Одржавање оруђа за рад и заштитних направа могу да врше само за то оспособљени и стручни запослени.

Члан 53.

Средства рада (машине, уређаји, алати и др.) морају се обезбедити и бити у таквом стању да не представљају опасност за повреде на раду и професионално обољење. Заштитни уређаји на средствима рада морају бити тако уграђени да обезбеђују сигурност запослених на раду.

Преглед и испитивање електричних инсталација

Члан 54.

Електричне инсталације се прегледају, испитују и одржавају на начин утврђен стандардима и техничким прописима за одржавање, преглед и испитивање електроинсталација.

Члан 55.

Преглед и испитивање стања примењених мера заштите од електричног удара предвиђен стандардима, врши се:

- пре пуштања у рад постројења, инсталација и оруђа за рад,
- након реконструкције,
- периодично у складу са прописима и стандардима.

Члан 56.

Све електроинсталације морају бити изведене, одржаване и коришћене у складу са техничким прописима. Сва оруђа за рад и уређаји морају бити уземљени и заштићени од случајног додира напона. Електрични водови и друга опасна места морају бити видно обележени ознакама "Опасно по живот".

Члан 57.

У време када се врше оправке машина и уређаја и других оруђа за рад на електрични погон, пре него што се поступи оправкама мора се довод електричне енергије искључити на месту прикључка на разводној мрежи.

Члан 58.

Свака машина за обраду (метала, дрвета) са уграђеним погонским електромотором мора бити прописано уземљена.

Испитивање услова радне средине

Члан 59.

У оквиру испитивања услова радне средине Установа обезбеђује и по потреби периодична испитивања:

- физичке штетности (бука),
- осветљености,
- микроклиме (влажност и брзина струјања ваздуха),
- хемијских штетности и прашине.

Периодична испитивања се врше по потреби и у роковима дефинисаним прописима за радну средину за коју је неопходно потребно вршити испитивања (важећи правилник). Наведена испитивања врше се преко овлашћених предузећа за вршење послова из области безбедности и здравља на раду.

ХИИ Оспособљавање запослених из области безбедности и здравља на раду и провера стеченог знања.

Члан 60.

Установа је дужно да запослене упозна са опасностима везаним за послове које обављају и обезбеди обучавање запослених из области безбедности и здравља на раду.

Члан 61.

Запослени који је ступио у радни однос или је унутрашњим распоредом распоређен на рад на друго радно место, пре него што отпочне да ради на тим радним местима има право, да буде обучен из материје заштите на раду за безбедан рад на новим радним местима која су настала изменом услова због промене технолошког поступка, а на основу пријаве непосредног руководиоца, или лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 62.

Периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се на начин и по поступку утврђеним актом о процени ризика, најкасније у року од једне године од дана претходне провере, а на осталим радним местима најкасније у року од четири године од дана претходне провере.

Члан 63.

Обучавање, васпитање и употпуњавање знања запослених из области безбедности и здравља на раду уз примену савремених научних сазнања и метода за унапређење заштите на раду, сигурности и здравља запослених представља сталан задатак и обавезу свих запослених у Установи.

Члан 64.

Обучавање и употпуњавање знања запослених врши се на основу програма обуке о оспособљавању запослених за безбедан рад. Програм обуке из предходног става овог члана, по свом садржају, обезбеђује стручно-теоретско и практично оспособљавање запослених за безбедан рад на пословима које запослени обавља. Програм о оспособљавању запослених за безбедан рад утврђује се на основу потреба Установа. Програм за обуку запослених мора бити у складу са пословима и радним задацима.

Члан 65.

Оспособљавање запослених састоји се од практичног и теоријског дела.

Теоријски део обуке запослених обухвата основе безбедности и здравља на раду и врши се од стране одговорног лица за безбедност и здравље на раду. Практично оспособљавање запослених врши се само за запослене који раде на машинама и опреми за рад на механизован погон са ручним додавањем као и руковаоци виљушкара, возила, котлова и слично, а обавља га одговорно лице за безбедност и здравље на раду и непосредни руководиоци запослених.

Члан 66.

За оспособљавање запослених у Установи по потреби може се ангажовати и овлашћено предузеће за вршење услуга оспособљавања запослених за самосталан рад.

Члан 67.

По потреби у Установи за поједина радна места може се вршити провера оспособљености за самосталан и безбедан рад.

Начин и поступак упућивања запослених на лекарски преглед

Члан 68.

Сваки запослени који је ангажован на пословима са посебним ризиком, пре ступања на рад у Послодавац, подвргава се лекарском прегледу, ради утврђивања здравственог стања и радне способности.

Члан 69.

Послове код којих постоји могућност професионалних и других обољења у вези са радом не могу обављати запослени који су склони таквим обољењима.

Запослени са здравственим недостацима не смеју да обављају послове који би могли изазвати опасне последице по њихову околину и по њих саме.

Члан 70.

Запослени који се у току рада анексом уговора о раду распореди на послове на којима постоји повећана опасност од повреда или здравствених оштећења, морају поред опште здравствене способности испуњавати и посебне здравствене услове за рад на таквим пословима

ХИИИ Утврђивање повреда радних обавеза и других повреда радне дисциплине.

Члан 71.

. Непридржавање утврђених мера заштите на раду и прописаних обавеза у смислу овог Правилника преставља тежу повреду радне обавезе.

Повреде радне обавезе запосленог, из области безбедности и здравља су:

- ако се запослени не одазове на уредно заказано оспособљавање из области безбедности и здравља на раду или на тест провере знања;
- ако се запослени не одазове на периодични лекарски преглед;
- ако дође на посао под дејством наркотика, алкохола или других психоактивних супстанци, односно у таквом психичком стању да не може безбедно да ради;
- ако одбије да ради по прописима, односно упутствима непосредног руководиоца, а постоји озбиљна могућност да може наступити опасност по безбедност запосленог или других запослених;
- ако послове на радном месту обавља супротно од утврђеног начина, или ако при раду не примењује прописане нормативе заштите на раду, чиме се умањује безбедност на раду;
- ако користи неисправна оруђа за рад, уређаје или друга средства рада, а зна или је могао да зна да су неисправна, и да као таква представљају опасност на раду;
- ако скида, замењује или при раду не користи заштитне уређаје или их неправилно употребљава;
- ако самовољно обавља послове који не спадају у његов опис послова из Правилника о систематизацији послова и радних задатака односно уговора о раду и
- ако не напусти радно место и не поступи по решењу Директора у случају привременог удаљења са радног места.

ХИВ Предузимање мера у случају повреде на раду запослених

Члан 72.

Под повредом на раду, за које Установа обезбеђује предузимање мера сматра се сваки случај повреде дефинисан Законом о безбедности и здрављу на раду.

За сваки случај повреде на раду или изненадне болести Установа обезбеђује пружање прве помоћи и евакуацију запослених, предузимање одговарајуће хитне медицинске неге, прописану евиденцију и обавештавање надлежних лица и органа инспекцијског надзора. О пружању прве помоћи и спасавања повређеног запосленог стара се одговорно лице за безбедност и здравље на раду и непосредни руководиоци.

Члан 73.

. Запослени који се повреди на раду дужан је да о томе одмах обавести непосредног руководиоца. Уколико због тежине повреде, повређени запослени није у могућности да пријави повреду, дужан је да то учини запослени који се затекао најближем месту догађаја, односно који је први видео или сазнао за повреду.

Члан 74.

Повреде на раду се морају евидентирати у Установи. Непосредни руководиоц сачињава изворни записник и доставља лицу за безбедност и здравље на раду које попуњава обрзац тј. Извештај о повреди на раду. Под несрећом на послу сматра се свака повреда на раду, у вези са радом и на редовном путу од куће до радног места и обрнуто.

Члан 75.

Установа је дужно да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка повреде, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запосленог.

Члан 76.

Извештај о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом који се догоде на радном месту, Установа доставља запосленом који је претрпео повреду, односно обољење и организацијама надлежним за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање. Установа је дужно да на захтев инспектора рада или представника запослених достави извештај о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и спроведеним мерама.

XV Евиденција из области безбедности и здравља на раду

Члан 77.

Установа је дужано да води и чува евиденцију о:

- радним местима са повећаним ризиком;
- запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на таква радна места;
- повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;
- запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- евентуалним опасним материјама које запослени користи у току рада;
- извршеним испитивањима радне околине;
- извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад;
- пријавама евентуалних смртних, колективних или тешких повреда на раду као опасних појава које би могле да угрозе безбедност и здравље на раду.
- **Издатим средствима и опреми за личну заштиту,**
- **Извршеним лекарским прегледима запослених у складу са прописима.**

Члан 78.

Прописану евиденцију из члана 71. Правилника заједнички воде одговорно лице за безбедност и здравље на раду и служба општег одсека.

XVII Обавезе према инспекцији рада

Члан 79.

Отклањање недостатака наложених решењем инспекције рада у задатом року, обавеза је Директора Установа као одговорног лица. Извештавање инспекције рада о стању извршених мера у законском року, обавеза је одговорног лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 80.

Извештавање надлежне инспекције рада у законском року за смртну, колективну или тешку повреду на раду и о појавама које би могле угрожити безбедност запослених, обавеза је лица одговорног за безбедност и здравље на раду.

XVIII Случајеви и начин провере запослених под утицајем алкохола и других средстава зависности

Члан 81.

Запослени је дужан да се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности у следећим случајевима:

- када својим понашањем видно оставља утисак да је под утицајем алкохола,
- када се затекне на радном месту да конзумира алкохол,
- у случају настанка повреде на раду, ради утврђивања узрока, ако се изразито сумња да је запослени конзумирао алкохол или друга средства зависности,
- када на радном месту започне рад, а видно оставља утисак да је под утицајем алкохола.

Члан 82.

Проверу да ли је запослени под утицајем алкохола врши одговорно лице за безбедност и здравље на раду употребом алко теста, на начин како се то врши прописима о безбедности саобраћаја.

Члан 83.

Запослени за кога се утврди да је под утицајем алкохола и других средстава зависности не може започети, односно наставити рад.

XVIII Представник запослених за безбедност и здравље на раду

Члан 84.

Запослени у Установи имају право да одреде своје представнике и образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Члан 85.

Установа је дужно да Одбору омогући:

- 1) увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) да учествују у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду.

Установа је дужно да Одбор информисе о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду, да предлажу и буду консултовани.

Члан 86.

Представници запослених, односно Одбор имају право:

- 1) да дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) да захтевају од Установа да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
- 3) да захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да Установа није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду.

Представник запослених, односно члан Одбора имају право да присуствују инспекцијском надзору.

Члан 87.

Установа је дужно да представнике запослених, односно Одбор упозна:

- 1) са налазима и предлозима или предузетим мерама инспекције рада;
- 2) са извештајима о повредама на раду, професионалним обољењима и обољењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- 3) о предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Члан 88.

Представник запослених за безбедност и здравље на раду има право на плаћено одсуство са рада од најмање 5 часова рада месечно, ради обављања активности везаних за безбедност и здравље на раду и право на плаћено одсуство за све време проведено на седницама Одбора за безбедност и здравље на раду, као и за време присуствовања инспекцијском надзору, у складу са колективним уговором код послодавца.

Представник запослених за безбедност и здравље на раду, за време плаћеног одсуства из става 1. овог члана, има право на накнаду зараде у висини просечно остварене зараде у претходних 12 месеци.

Представник запослених за безбедност и здравље на раду, пре коришћења плаћених часова за обављање послова безбедности и здравља на раду, дужан је да благовремено о томе обавести непосредног руководиоца.

Члан 89.

Директор Установа и представници запослених, односно Одбор, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима.

XIX Стручни испит и издавање лиценци

Члан 90.

За обављање послова безбедности и здравља на раду и послова одговорног лица полаже се стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду. Стручни испит из става 1. овог члана полаже се пред одговарајућом комисијом коју образује министар надлежан за рад. Сви трошкови полагања стручног испита падају на терет Установа.

XX Прелазне и завршне одредбе

Члан 91.

Установа је у обавези да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете. Финансијска средства за осигурање и става 1. овог члана падају на терет Послодавца, а одређују се у зависности од нивоа ризика од повређивања, професионалног обољења или обољења у вези са радом на радном месту и радној околини.

Члан 92.

На све што није регулисано овим Правилником, примењиваће се одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и други прописи који регулишу ову област.

Члан 93.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о безбедности и здравља на раду заведен под бројем 196 од 10.05.2019.године.

Члан 94

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања и постављања на огласну таблу.

Правилник је објављен на огласној табли Школе дана 06.06.2022.године,а ступио на снагу дана 14.06.2022. године.

Деловодни број: 319

Председник школског одбора

Датум : 06.09. 2022. године

у Сељашници

Миланко Тошић